

Sygn. akt: VU 509/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 15 marca 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 509/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 15 marca 2013 r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 04 marca 2013r. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, powołując się na art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, iż wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach i nie przedłożył żadnego świadectwa pracy na udokumentowanie powyższych okresów.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w dniu wejścia w życie ustawy (01 styczeń 1999r.) udowodnił 31 lat, 1 miesiąc i 17 dni stażu sumarycznego oraz nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat.

Dnia 29 marca 2013r. wnioskodawca wniósł odwołanie od powyższej decyzji ZUS. Domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do emerytury oraz zaliczenia jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia:

- od dnia 01.01.1976 r. do 31.07.1986r. w Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowisku elektryka samochodowego;

- od dnia 01.08.1986 r. do 31.12.2007 r. w (...) sp. z o.o. w L. na stanowisku elektromechanika;

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. B., ur. (...), wykształcenie podstawowe, zawód wykonywany elektryk samochodowy. Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 31 lat, 1 miesiąc i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE. Wiek emerytalny 60 lat osiągnął (...).

(bezsporne)

W latach od dnia 01.01.1976 r. do 31.07.1986r. (10 lat i 7 miesięcy) wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowisku elektryka samochodowego. Było to stanowisko łączone. Wnioskodawca wykonywał obowiązki elektryka akumulatorzysty oraz prace mechanika samochodowego. Do 1979 r. praca wykonywana była w tzw. pierwszej bazie, w której nie było kanałów remontowych ani najazdowych i z tego powodu prace w większości odbywały się na powierzchni. W 1979 r. skarżący przeniósł się do warsztatów przy ulicy (...) na tzw. drugą bazę gdzie znajdowały się dwa kanały remontowe. Od 01 stycznia 1980 r. do 31 lipca 1986 r. wnioskodawca wykonywał pracę w kanałach remontowych. Większą część pracy skarżącego zajmowała regeneracja starych akumulatorów i ładowanie nowych. Odbywało się to w tzw. akumulatorowni- oddzielnym pomieszczeniu na warsztatach, oddzielnym siatką. Do zadań wnioskodawcy należało wymieszanie kwasu siarkowego z wodą destylowaną i w przypadku nowych akumulatorów zalanie ich i podłączenie do ładowania pod prostowniki. Odnośnie starych akumulatorów najpierw należało opróżnić je ze starego elektrolitu – kwasu siarkowego i oczyścić. Regeneracja starych akumulatorów polegała na wymianie płyt ołowiowo kadmowych. W czasie kiedy roztwór kwasu siarkowego musiał przestygnąć E. B. był kierowany przez mistrza do innych prac i były to prace mechaniczno elektryczne. Jako elektryk wykonywał naprawy instalacji elektrycznych akumulatorów samochodów, podłączanie akumulatorów do skrzynki akumulatorowej, sprawdzanie rozrusznika. Jako elektryk samochodowy sprawdzał prawidłowość zapłonu w samochodzie – była to praca zarówno w kanale jak i na powierzchni warsztatu w zależności od umieszczenia aparatu zapłonowego. Do zadań wnioskodawcy jako elektryka należało uruchomienie wszystkich samochodów na bazie takich jak autobusy, osinobusy ponieważ dział w którym skarżący pracował był działem utrzymania ruchu, także sprawdzanie instalacji elektrycznej żurawi. Skarżący wyjeżdżał także na placówki terenowe w celu wykonania prac związanych z regeneracją akumulatorów, jeździł na awarie sprzętu na place budowy – była to praca na powierzchni. Na stanowisku mechanika samochodowego E. B. naprawiał zarówno samochody dostawcze jak i ciężki sprzęt budowlany – dźwigi, samochody skrzyniowe, ładowarki, koparki, wózki widłowe, wózki akumulatorowe. Wnioskodawca naprawiał prądnice, rozruszniki, zajmował się montażem skrzyni biegów, demontażem części, wymianą silnika. Na pierwszej bazie z powodu braku kanałów prace odbywały się prymitywnie, naprawa samochodów odbywała się na powierzchni przy użyciu wózków montażowych do wyciągnięcia silników.

Dowód: akta osobowe - świadectwo pracy, kwestionariusz osobowy k. 1-6; zeznania świadków – W. G. nagranie audio-wideo 00:12:10; K. J. nagranie audio-wideo 00:35:27; wyjaśnienia wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 01:33:38.

W latach od dnia 01.08.1986 r. do 31.12.2007 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w L. na stanowisku elektromechanika. Ze względu na przerwy w zatrudnieniu powyższy okres przedstawia się następująco: od 01.08.1986 r. do 06.07.1990 r. – 3 lata, 11 mcy i 6 dni, od 15.07.1990 r. do 30.07.1990 r.- 16 dni , od 01 do 13.08.1990 r.- 13 dni, od 23.08.1990 r. do 29.10. 1990 r.- 2 mce i 8 dni, od 03.11.1990 r. do 10.07. 1991 r.- 8 mcy i 8 dni, od 21.07.1991 r. do 28.07.1991- 8 dni, od 01.08.1991 r. do 13.07.1992 r. – 11 mcy i 13 dni, od 26.07.1992 r. do 21.06.1993 r.- 10 mcy i 27 dni, od 16.09.1993 r. do 31.12.1998 r.- 5 lat, 3 mce i 15 dni (razem 12 lat i 24 dni). W tym okresie wnioskodawca przebywał na zasiłkach chorobowych: od 03 do 09.12.1992 r. – 7 dni, od 29.04. do 06.05.1993 r. – 8 dni, od 07.05 do 10.05.1993 r. – 4 dni, od 20 do 25.05.1994 r.- 6 dni, od 26.05. do 04.06.1994 r.- 10 dni, od 02. do 10.11. 1994 r.- 9 dni, od 07 do 17.11.1995 r.- 11 dni, od 18 do 28.12.1995 r.- 11 dni, od 29.01. do 03.02.1996 r.- 6 dni, od 01 do 20.07.1996 r.-

20 dni, od 13 do 17.10.1997 r.- 5 dni, od 01 do 04.07.1998 r.- 4 dni, od 12.11. do 04.12.1998 r.- 23 dni (razem 4 miesiące i 4 dni). Po odliczeniu okresów pobierania przez skarżącego zasiłku chorobowego posiada on 11 lat, 8 miesięcy i 20 dni okresu zatrudnienia w powyższym zakładzie.

W (...) były 4 kanały, skarżący wykonywał prace mechaniczne przy remontach samochodów półciężarowych, ciężarowych, dostawczych. Naprawiał sprzęgła, skrzynie biegów, przednie zawieszenie, układ wydechowy, układ napędowy - wał napędowy w tym mosty i resory. Specyfika pracy mechanika samochodowego wymagała wykonywania przez niego czynności zarówno w kanałach remontowych jak i na powierzchni; przykładowo uszczelnianie silnika polegało na jego wymontowaniu i wmontowaniu w kanał, natomiast jego mycie, czyszczenie miski olejowej, montaż uszczelek mogły być wykonane tylko na powierzchni. Podobnie wykonywanie drobnych napraw elektrycznych rozruszników, prądnic, alternatorów także wymagało ich demontażu i montażu w kanałach, natomiast naprawa odbywała się na stole warsztatowym. Były to jednakże czynności nierozdzielnie związane z pracą mechanika, których nie można było wykonać w kanałach.

Dowód: akta ZUS – karta przebiegu zatrudnienia, k. 10; kwestionariusz okresów składkowych i nieskładkowych, k. 4; akta kapitału początkowego - zaświadczenie z dnia 21.05.2001 r.; zeznania świadków – S. S. nagranie audio-video 00:55:18; S. S. (1) nagranie audio-video 01:17:06; wyjaśnienia wnioskodawcy – nagranie audio – wideo 01:33:38.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt.1, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca miał wymagany przepisem art. 27 ustawy emerytalnej okres składkowy i nieskładkowy - 25 lat, nie przystąpił do OFE. Nadto – w ocenie organu rentowego – na dzień 01 stycznia 1999r. nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganych 15 lat. Wiek emerytalny osiągnął w dniu (...).

Wnioskodawca wskazywał natomiast, że ma wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, bowiem jako taki należy uznać zakwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie, że wnioskodawca nie ma wymaganego 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są okresy w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku i tylko praca wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia- §2 ust.1 i §4 ust.1 w/w rozporządzenia. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1308/12, LEX nr 1286495; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 1069/12, LEX nr 1312031).

Od tej reguły istnieją dwa odstępstwa. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarazających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r. ,II UK 233/11, LEX nr 1216852).

Dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa 1192/12, LEX nr 1240032; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1221/12, LEX nr 1294841). Do kognicji Sądu należy zatem samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 910/12, LEX nr 1293579). Postępowanie sądowe o świadczenia emerytalno-rentowe regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego, które nie zawiera ograniczeń dotyczących postępowania dowodowego co oznacza, iż okoliczności, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków czy opiniami biegłych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 r., sygn. akt III AUa 291/12, LEX nr 1223240).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w rozpatrywanej sprawie Sąd uznał, iż wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999 r. nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach i jakkolwiek wykonywał pracę w szczególnych warunkach to nie wykonywał jej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie zatrudnienia w (...) w L. od 01.01.1976 r. do 31.07.1986 r. skarżący wykonywał czynności związane z ładowaniem nowych i regeneracją starych akumulatorów, a więc prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych o których mowa w dziale XIV poz.13 wykazu A załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W tym czasie wnioskodawca wykonywał także prace mechaniczno elektryczne, lecz ze względu na brak kanałów remontowych prace te w większości wykonywane były na powierzchni. Jak zeznał świadek K. J.w 1979 r. uruchomiono tzw. drugą bazę przy ulicy (...) i dopiero od tego momentu naprawa samochodów odbywała się w kanałach remontowych. W toku postępowania dowodowego nie udało się ustalić dokładnej daty uruchomienia nowej bazy, Sąd przyjął zatem na potrzeby niniejszego postępowania iż w okresie od 01.01.1980 r. do 31.07.1986 r. E. B. wykonywał pracę w kanałach remontowych, a więc prace wymienione w dziale XIV poz.16 wykazu A załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. – prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Z zeznań świadka K. J.wynika, iż wnioskodawca wykonywał

także inne czynności niezwiązane integralnie z pracą mechanika. Jako elektryk uruchamiał wszystkie samochody na bazie takie jak autobusy, osinobusy, a ponieważ dział w którym skarżący pracował był działem utrzymania ruchu, sprawdzał instalacje elektryczną żurawi, wykonując te czynności na placu. Ponadto skarżący wyjeżdżał na placówki terenowe w celu wykonania prac związanych z regeneracją akumulatorów, jeździł na awarie sprzętu na place budowy – była to praca na powierzchni. Z powyższego wynika, iż jakkolwiek skarżący wykonując prace akumulatorzysty i w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A cytowanego rozporządzenia jednakże nie wykonywał jej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy bowiem wykonywał w tym czasie także inne czynności niezwiązane z zajmowanym stanowiskiem i niewymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia. Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd nie uznał pracy E. B. w (...) w L. od 01.01.1976 r. do 31.07.1986 r. na stanowisku elektryka samochodowego jako pracy w szczególnych warunkach.

Sąd uznał jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach w okresie od dnia 01.08.1986 r. do 31.12.1998 r. w (...) sp. z o.o. w L. na stanowisku elektromechanika o której mowa w dziale XIV poz.16 wykazu A załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. – prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. W tym przypadku czynności wykonywane przez skarżącego na powierzchni jak mycie, czyszczenie miski olejowej, montaż uszczelek, naprawa na stole warsztatowym rozruszników, prądnic, alternatorów były nierozdzielnie związane z pracą mechanika w kanałach i stanowiły integralną część tej pracy dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r.

Jednakże z uwagi na fakt, iż powyższy okres zatrudnienia jest niewystarczający do nabycia przez wnioskodawcę uprawnień emerytalnych Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie E. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 15 marca 2013r., znak (...).